

Fredens teologi i islam

En akademisk genomgång av Koranens och Sunnans principer

Inledning

Fred (*salam*) är en av islams mest centrala värden och utgör både ett teologiskt ideal och en praktisk norm för mänskliga relationer. Koranen och profettraditionen framställer fred inte enbart som frånvaro av konflikt, utan som ett aktivt etiskt projekt som omfattar försoning, rättvisa, återhållsamhet och respekt för mänsklig värdighet. Denna artikel analyserar fredens betydelse i islam genom koranverser och autentiska hadither, och visar hur fred fungerar som en grundläggande normativ princip i muslimsk etik.

Fred som överordnat etiskt värde

Profeten Muhammad ﷺ betonade att fredsstiftande är en av de mest förtjänstfulla handlingarna i islam. Han sade:

”Vet ni vad som är bättre än välgörenhet och fasta och bön? Det är att hålla fred och goda relationer mellan människor, för gräl och dåliga känslor förstör mänskligheten.” (Muslim; al-Bukhari)

Hadithen placerar fred över frivilliga rituella handlingar (*nafl*), vilket visar att social harmoni är en central del av islams moraliska struktur.

Koranen bekräftar detta genom att lovprisa dem som förlåter och försonar:

”Den som förlåter och gör försoning, hans belöning är hos Gud.”
(Koranen 42:40)

Profetens praxis: aktiv fredsstiftande

Profeten ﷺ agerade själv som fredsmäklare. När han hörde att invånarna i Quba’ tvistade sade han:

”Låt oss gå och lösa situationen och skapa fred mellan dem.” (al-Bukhari)

Detta visar att fred inte är en passiv dygd, utan en aktiv handling som kräver närvaro, engagemang och ansvarstagande.

Fred som social norm: hälsningen *as-salamu ‘alaykum*

Den islamiska hälsningen är i sig en deklARATION av fred. Profeten ﷺ sade:

”Att mätta den hungrige och att säga fredshälsningen till dem du känner och dem du inte känner.” (al-Bukhari; Muslim)

Han sade även:

”Ni kommer inte att träda in i Paradiset förrän ni tror, och ni kommer inte att tro förrän ni älskar varandra... Sprid fredshälsningen bland er.” (Muslim)

Här framställs fredshälsningen som ett medel för att skapa kärlek, tillit och social sammanhållning.

Förbud mot gräl och splittring

Koranen varnar uttryckligen för gräl:

”Lyd Allah och Hans Sändebud, och gräla inte med varandra, annars förlorar ni modet och er styrka försvinner.” (Koranen 8:46)

Profeten ﷺ sade:

”Det är synd nog för dig att du inte upphör med att gräla.”
(Tirmidhi)

Och:

”Den mest hatade av människor i Guds ögon är den mest stridslystna, grälsjuka personen.” (al-Bukhari; Muslim; Tirmidhi)

Dessa texter visar att konfliktbenägenhet betraktas som en moralisk brist som underminerar både individens och samhällets välbefinnande.

Fredligt bemötande även vid provokation

Koranen beskriver de troendes idealiska beteende:

”Den Nåderikes tjänare är de som vandrar på jorden i ödmjukhet. När de okunniga tilltalar dem, säger de: 'Fred'.”
(Koranen 25:63)

Detta är en etisk modell där självbehärskning och fredligt bemötande överordnas reaktiv aggression.

Fred som mål även i konflikt

Koranen instruerar muslimer att alltid välja fred när motparten gör det:

”Men om fienden lutar åt fred, så luta du också åt fred...”
(Koranen 8:61)

Vidare:

”Om två grupper av de troende strider, skapa fred mellan dem...
och när de återvänder, skapa fred mellan dem med rättvisa.”
(Koranen 49:9)

Dessa verser etablerar fred som det primära målet även i situationer av intern konflikt.

Fredlig samexistens med dem som inte strider

Koranen förbjuder aggression mot dem som inte är fientliga:

”Allah förbjuder er inte att visa vänlighet och rättvisa mot dem som inte strider mot er på grund av religion och inte driver er ut från era hem.” (Koranen 60:8)

Och:

”Sprid inte oordning på jorden efter att den har blivit satt i ordning.” (Koranen 7:56)

Islamisk etik bygger alltså på principen om fredlig samexistens och rättvisa i relationer med andra.

Tillåtelse att ljuga för att skapa fred

Profeten ﷺ sade:

”Den som (ljuger) för att skapa fred mellan människor genom att säga goda saker är inte en lögnare.” (al-Bukhari; Muslim)

En följeslagare sade:

”Jag hörde honom aldrig ge tillåtelse att ljuga i något annat än tre fall: i krig, när man skapar fred mellan människor, och i samtalet mellan man och hustru för att stärka äktenskapet.”
(Muslim)

Detta visar hur högt fred värderas i islamisk moral.

Att bryta fredsavtal är en allvarlig synd

Profeten ﷺ sade:

”Den som behandlar en icke-muslim med fredsavtal orättvist... då är jag hans motpart på Domedagen.” (Abu Dawud; al-Bayhaqi)

Och:

”Den som dödar en icke-muslim med fredsavtal kommer inte att känna doften av Paradiset...” (Ahmad; al-Bukhari)

Här framställs avtalsbrott som en av de mest allvarliga moraliska överträdelserna.

Allah är Fridens Källa

Koranen säger:

”Allah kallar till fridens boning och vägleder den Han vill till en rak väg.” (Koranen 10:25)

Efter varje bön reciteras:

”O Allah, Du är Frid och från Dig kommer frid...” (Muslim)

Detta visar att fred inte bara är en mänsklig dygd, utan en gudomlig egenskap som de troende uppmanas att spegla.

Slutsats

Fred i islam är inte en perifer moralisk rekommendation, utan en central teologisk princip som genomsyrar Koranens budskap och Profetens praxis. Islam framställer fred som:

- ett gudomligt ideal
- en social norm
- en personlig dygd
- ett juridiskt ansvar
- ett mål även i konflikt
- en rättighet för både muslimer och icke-muslimer

Fred är därmed en integrerad del av islams etiska och teologiska struktur.

KORANEN & SUNNAH

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- ['Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)